

Tribunal Europeu
de Drets Humans

Preguntes i Respostes

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Perguntas i Respostas

Aquestes preguntes i respostes han estat elaborades per la Secretaria del Tribunal.

Aquest document no vincula el Tribunal.

Pretén simplement proporcionar informació general sobre el seu funcionament. Per obtenir-ne més informació, podeu consultar els documents elaborats per la Secretaria (disponibles al lloc web: www.echr.coe.int) i, més específicament, el reglament del Tribunal.

Tribunal Europeu de Drets Humans
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France
www.echr.coe.int

Què és el Tribunal Europeu de Drets Humans?

El Tribunal Europeu de Drets Humans és un òrgan judicial internacional amb seu a Estrasburg. Està format pel mateix nombre de jutges que d'estats membres del Consell d'Europa que han ratificat el Conveni Europeu per a la Salvaguarda dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals. Avui dia el nombre de jutges que el componen són quaranta-sis¹. Els jutges del Tribunal són independents i no representen cap estat. Per al tractament de les demandes, el Tribunal compta amb l'assistència d'una Secretaria, format essencialment per juristes que provenen de tots els estats membres (anomenats, també, lletrats). Aquests juristes són totalment independents del seu país d'origen i no representen ni els demandants ni els estats membres.

Què és el Conveni Europeu de Drets Humans?

El Conveni Europeu de Drets Humans és un tractat internacional obert només a ser signat pels estats membres del Consell d'Europa. El Conveni, que institueix el Tribunal i n'organitza el funcionament, conté una llista dels drets i les garanties que els estats s'han compromès a respectar.

¹ Alguns estats membres no han ratificat tots els protocols del Conveni. Els protocols són textos que afegeixen drets suplementaris al Conveni. Podeu trobar més informació sobre aquest tema al lloc web del Tribunal.

Quin és el paper del Tribunal Europeu de Drets Humans?

El Tribunal aplica el Conveni Europeu de Drets Humans. La seva missió és comprovar que els estats respecten els drets i les garanties previstos pel Conveni. Per això, els individus o, ocasionalment, els estats, han de presentar una queixa (anomenada «demanda») al Tribunal. Quan el Tribunal constata la violació d'un o més d'aquests drets o garanties per part d'un estat membre, dicta sentència. La sentència és vinculant i, per tant, el país afectat està obligat a executar-la.

Quan podeu adreçar-vos al Tribunal Europeu de Drets Humans?

Podeu presentar una demanda al Tribunal si considereu que heu estat personalment i directament víctima d'una violació dels drets i de les garanties establertes pel Conveni o pels seus protocols. La violació ha d'haver estat comesa per un estat part en el Conveni.

Quins són els drets previstos pel Conveni o pels seus protocols?

Entre d'altres:

- ☞ el dret a la vida,
- ☞ el dret a un judici equitable en l'àmbit civil o penal,
- ☞ el dret al respecte de la vida privada i familiar,

- ☞ la llibertat d'expressió,
- ☞ la llibertat de pensament, de consciència i de religió,
- ☞ el dret a un recurs efectiu,
- ☞ el dret a la protecció de la propietat,
- ☞ el dret de vot i d'ésser candidat a les eleccions.

Quines són les prohibicions previstes pel Conveni o els seus protocols?

Entre d'altres:

- ☞ la tortura i les penes o els tractaments inhumans o degradants,
- ☞ la detenció arbitrària i il·legal,
- ☞ les discriminacions en el gaudi de les llibertats i dels drets reconeguts pel Conveni,
- ☞ l'expulsió per part d'un estat dels seus nacionals o que aquell els impedeixi l'entrada,
- ☞ la pena de mort,
- ☞ l'expulsió col·lectiva d'estrangers.

Quines són les condicions per poder presentar una demanda al Tribunal?

Quines condicions s'han de complir?

- ☞ No esteu obligats a tenir la nacionalitat d'un dels països membres del Consell d'Europa. Només cal que la violació motiu de la queixa hagi estat comesa per un dels estats sotmesos a la seva jurisdicció, que, generalment, correspon al seu territori.

- ☞ El demandant pot ser una persona física o jurídica (societat, associació, etc.).
- ☞ Heu de ser víctima directa i personal de la violació denunciada. No podeu presentar una queixa per una llei o un acte que, en termes generals, considereu, per exemple, injust, ni tampoc podeu presentar una queixa en nom d'altres persones (llevat que aquestes persones estiguin clarament identificades i en sigueu el representant oficial).

Cal complir obligatòriament algunes condicions prèvies davant els tribunals nacionals?

- ☞ Sí. Heu d'exhaurir necessàriament tots els recursos que puguin posar remei a la situació que ha motivat la queixa (normalment, es tracta de presentar una demanda al tribunal competent, seguida d'una apel·lació i, fins i tot, presentar un recurs a una instància judicial superior, com el Tribunal Suprem o el Tribunal Constitucional, en cas que n'hi hagi).
- ☞ Heu de tenir en compte que la simple presentació del recurs no és suficient i que heu d'explicar realment en els recursos el motiu de la queixa (és a dir, esmentar quines violacions del Conveni motiven la queixa).
- ☞ A comptar a partir de la data de la notificació de la decisió final interna (en general, la data de la decisió o sentència de la màxima instància judicial del país), només disposeu d'un termini de quatre mesos per presentar la demanda al Tribunal. Un cop exhaurit aquest termini, el Tribunal ja no podrà acceptar la vostra demanda.

Contra qui podeu presentar una demanda?

- ☞ Contra un o més estats part en el Conveni que, segons el vostre parer, ha o han violat (per acció o omissió que us afecti directament) el Conveni Europeu de Drets Humans.

- ☞ L'acte o els actes impugnats han d'emanar d'una autoritat pública d'aquest o aquests estat(s) com, per exemple, un tribunal o una administració pública.
- ☞ El Tribunal no pot ocupar-se de demandes dirigides contra particulars o institucions privades com, per exemple, societats mercantils.

Quins temes podeu tractar en la vostra demanda?

- ☞ La vostra demanda ha de fer referència obligatòriament a un dels drets enunciats en el Conveni Europeu de Drets Humans. Això inclou una àmplia varietat d'al·legacions de violació. A tall d'exemple: les tortures i el maltractament dels detinguts, la legalitat d'una detenció, les disfuncions en el desenvolupament d'un procés civil o penal, la discriminació en l'exercici d'un dret inclòs en el Conveni, els drets dels pares, el respecte de la vida privada, la vida familiar, el domicili o la correspondència, les restriccions en la manifestació d'una opinió, les restriccions a la comunicació o a la recepció d'informació, la llibertat de reunió i de manifestació, les expulsions i extradicions, la confiscació de béns i les expropiacions.
- ☞ No podeu queixar-vos de la violació d'un altre instrument jurídic que no sigui el Conveni Europeu de Drets Humans com, per exemple, la Declaració Universal dels Drets Humans o la Carta dels Drets Fonamentals.

Com us heu d'adreçar al Tribunal si considereu que heu estat víctima d'una violació del Conveni?

Mitjançant un formulari de demanda² degudament omplert i signat, que adreçareu al Tribunal. Aquest formulari, acompanyat dels documents pertinents, s'ha d'enviar per correu postal a l'adreça següent:

**The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France**

- ☞ La carta o el formulari poden estar escrits en una de les dues llengües oficials del Tribunal (l'anglès o el francès), o bé en qualsevol de les llengües oficials d'un dels estats que han ratificat el Conveni.
- ☞ No té cap utilitat enviar el formulari de demanda per fax, ja que això no interromp el termini previst pel Conveni per presentar una demanda davant del Tribunal. El Tribunal només tindrà en compte el formulari original enviat per correu.
- ☞ No cal que us desplaceu personalment a Estrasburg per exposar oralment el vostre cas. La vostra demanda no s'estudiarà més ràpidament per aquest motiu, ni se us oferirà cap assessorament jurídic per part del Tribunal.
- ☞ La Secretaria us pot demanar documents, informació o explicacions suplementàries amb relació a la vostra demanda.

2 El formulari de demanda està disponible en el lloc web del Tribunal.

- ☞ Descarregueu el formulari de demanda de la pàgina web del Tribunal, ompliu-lo acuradament i de manera llegible, signeu-lo i envieu-lo al Tribunal el més aviat possible. El formulari de demanda ha d'incloure el següent:
 - Un breu resum dels fets i de les vostres queixes;
 - La menció dels drets garantits pel Conveni que considereu que han estat violats;
 - Els recursos que heu exercit;
 - Una còpia de les decisions i sentències que les autoritats públiques corresponents han dictat sobre el vostre cas (aquests documents no se us retornaran, per tant, envieu-ne còpies i no els documents originals);
 - La vostra signatura en qualitat de demandant o la del vostre representant.
- ☞ Si voleu preservar el vostre anonimat, n'heu d'informar immediatament el Tribunal i explicar-ne els motius en la vostra demanda. El president n'estudiarà la pertinença.
- ☞ En aquesta fase del procediment, no esteu obligat a comptar amb la representació d'un advocat. No obstant això, si voleu dirigir-vos al Tribunal mitjançant un representant, heu d'omplir i signar la part corresponent del formulari prevista a aquest efecte.

Quines són les principals característiques del procediment?

- ☞ El procediment és escrit. Per tant, se us informarà per escrit de qualsevol decisió presa pel Tribunal. La celebració d'audiències públiques és excepcional.
- ☞ L'estudi del vostre cas és gratuït.
- ☞ Si bé a l'inici del procediment no heu de comptar amb la representació d'un advocat, la seva presència esdevé necessària si la vostra demanda es notifica al govern. No obstant això, la

major part de les demandes es declaren inadmissibles abans de ser notificades al govern.

- ☞ Només haureu de fer-vos càrrec de les vostres despeses (com els honoraris del vostre advocat o les despeses d'investigació o correspondència).
- ☞ Un cop presentada la demanda al Tribunal, podeu demanar assistència jurídica gratuïta. Aquesta assistència, que no és automàtica, no es concedeix de manera immediata, sinó solament en una fase ulterior del procediment.

Com es desenvolupa el procediment?

- ☞ En primer lloc, el Tribunal examina si la demanda és admissible, és a dir, si compleix amb determinats requisits definits en el Conveni. Si la demanda no compleix els requisits establerts, serà desestimada. Si heu presentat diferents queixes, el Tribunal pot declarar-ne una o més admissibles i desestimar les altres.
- ☞ Si alguna de les vostres demandes o queixes es considera inadmissible, la decisió és definitiva i irrevocable.
- ☞ Si alguna de les vostres demandes o queixes es considera admissible, aleshores el Tribunal encoratja les parts (el demandant i l'estat afectat) a negociar un arranjament amistós. Si no hi ha arranjament amistós, el Tribunal procedeix a examinar «el fons» de l'afer, és a dir, a jutjar si hi ha hagut una violació del Conveni o no.

Quant de temps haureu d'esperar?

- ☞ Com a conseqüència del volum de casos actual, pot transcórrer un any abans que el Tribunal examini per primer cop la vostra demanda. Algunes demandes poden qualificar-se d'urgents i ser tractades amb prioritat, principalment, en els casos en què hi ha un perill imminent que amenaci la integritat física del demandant.

Quina compensació econòmica podeu obtenir?

Si el Tribunal constata que s'ha produït una violació, us pot atorgar una «satisfacció equitativa», que consisteix en una compensació econòmica de determinats perjudicis. El Tribunal també pot exigir a l'estat afectat que us reemborsi les despeses en què heu hagut d'incórrer per fer valer els vostres drets. Si el Tribunal no constata que s'hagi produït una violació, no haureu de pagar cap despesa suplementària (concretament, les despeses de l'estat demandat).

Heu de recordar que:

- ☞ El Tribunal no té competència per anul·lar decisions o lleis nacionals.
- ☞ L'execució de les sentències no és responsabilitat del Tribunal. A partir del moment en què el Tribunal dicta sentència, la seva execució passa a ser responsabilitat del Comitè de Ministres³ del Consell d'Europa, que és l'encarregat de controlar la seva aplicació i de vetllar pel pagament de les compensacions econòmiques eventuals.

³ El Comitè de Ministres està format pels ministres d'Afers Exteriors dels estats membres o els seus representants.

Què no pot fer el Tribunal Europeu de Drets Humans en el vostre nom?

- ☞ El Tribunal no és un tribunal d'apel·lació respecte dels tribunals nacionals: no pot tornar a revisar casos i no té competència per anul·lar, modificar o revisar les seves sentències.
- ☞ El Tribunal no intervé directament a favor vostre davant l'autoritat demandada. En circumstàncies excepcionals, el Tribunal pot, tanmateix, demanar l'adopció d'algunes mesures provisionals. L'experiència demostra que aquest cas únicament es produeix quan el demandant s'exposa a un risc seriós de dany físic.
- ☞ El Tribunal no us pot ajudar a trobar ni a pagar un advocat per a la redacció de la vostra demanda.
- ☞ El Tribunal no us pot informar ni assessorar pel que fa a les disposicions legals vigents a l'estat demandat.

Preguntas i Respostes

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

www.echr.coe.int

